

KAD AIZLIDO PUTNI

Deja 12 pāriem

Jāņa Purviņa horeogrāfija un apraksts
Tautas mūzika Raimonda Paula apdarē
Guntara Rača vārdi

“Kad aizlido putni” ir ornamentālā dejas jauniešu deju kolektīviem. Atbilstoši tautas mūzikas apdarei, veidota dejas horeogrāfiskā leksika, kuras pamatā ir gan latviešu dejas pamatsoļi – trīssolis, divsoļu valša solis, gan oriģinālās soļu kombinācijas.

Deja pirmo reizi iestudēta Rīgas Kultūras un tautas mākslas centra „Mazā ģilde” Tautas deju ansablī „Līgo” 2002.gada 31.martā. Tā ir iekļauta XXIII Vispārējo latviešu Dziesmu svētku deju lieluzveduma “Mana pasaule” repertuārā daļā “Gaišs”.

Dejai ir 7 gājieni, muzikālais taktsmērs 12/8.

Dejas sākumā meitas nostājušās labās un kreisās puses kulisēs. Puiši – kreisās puses kulisēs.

Dejai 2 ievadtaktis.

Pirmais gājiens

(8 t.)

- 1.t. Izpildot 4.kustību (rokas sānos), trīs meitas no labās puses un trīs meitas no kreisās puses virzās pret skatuves centra līniju (1.zīm.).
- 2.t. Izpildot 4.kustību (rokas sānos), trīs meitas no labās puses un trīs meitas no kreisās puses virzās pret skatuves centra līniju. Vidū esošās meitas virzās pret labās un kreisās puses puses kulisēm (2.zīm.).
3. – 4.t. Atkārto 2.t. darbību divas reizes.
5. – 6.t. Meitas izpilda 1.kustību trijās līnijās pa četri.
7. – 8.t. Atkārto 2.t. darbību divas reizes.

Otrais gājiens

(6 t.)

1. – 2.t. Četras meitas skatuves centrā, izpildot 8 trīsoļus, griežas mazās sudmalīnās pret DC, nesadotās rokas sānos.
Pārējās meitas virzās aplī DCV:
“1;2;3” izpilda vienu divsoļu valša soli, sākot ar labo kāju, rokas vienlaicīgi ceļ augšup;
“4;5;6” izpilda vienu trīssoli, griežoties vienu reizi pa kreisi, rokas nolaiž gar sāniem;
“1;2;3;4;5;6” atkārto iepriekš aprakstīto darbību.
“1;2;3;4;5;6;1;2;3;4;5;6” izpilda 1.kustības, 1.t. “4;5;6” darbību četras reizes.

3. – 4.t. Četras meitas skatuves centra, izpildot 8 trīsoļus, griežas mazās sudmaliņās DCV, nesadotās rokas sānos. Pārējās meitas atkārtō 1. – 2.t. darbību.
5. – 6.t. Izpilda I gājiēna 3.-4.t. darbību.

Trešais gājiēns

(8 t.)

1. t. Dejotāji izpilda 4 trīsoļus, rokas sānos:
- meitas virzās līdz kreisās puses kulisēm un maina virzienu uz labās puses kulisēm;
- puīši virzās uz labo kulišu pusi (3.zīm.).
- 2.t. Izpildot 4 trīsoļus, dejotāji turpina virzību. Nonākuši pie labās puses kulisēm, dejotāji maina kustības virzienu un sadodas pa pāriem vienkāršajā satvēriēnā, nesadotās rokas sānos (4.zīm.). 2.t. beigās dejotāji izveido trīs līnijas, katrā no tām pa četri pāri.
3. – 4.t. Pārenieki izpilda 2.kustību divas reizes – meita ar muguru , puisis ar skatu pret skatītājiem.
5. – 6.t. Pārenieki izpilda 3.kustību, virzoties pret skatuves centra līniju (5.zīm.).
- 7.t. Pārenieki atkārtō 5.t. darbību.
- 8.t. Izpildot 7.t. darbības pirmo pusi un 2 trīsoļus, pārenieki vienkāršajā satvēriēnā izveido trīs četrpāru grupas (6.zīm.).

Ceturtais gājiēns

(6 t.)

1. – 2.t. Kreisās puses un labās puses četrpāru grupa izpilda 2.kustību 2 reizes. Četrpāru grupa skatuves centrā izpilda 4.kustību, griežoties vidējās sudmaliņās DCV un pret DC (6.zīm.).
3. – 4.t. Četrpāru grupa labajā skatuves pusē izpilda 4.kustību, griežoties vidējās sudmaliņās pret DC un DCV.
Četrpāru grupa skatuves kreisajā pusē izpilda 4.kustību, griežoties vidējās sudmaliņās DCV un pret DC.
Četrpāru grupa skatuves centrā izpilda 3.kustību, virzoties savā aplī DCV un pret DC.
5. – 6.t. Visas trīs četrpāru grupas izpilda 3.kustību, virzoties savās aplī DCV un pret DC.

Piektais gājiēns

(8 t.)

1. – 2.t. Dejotāji, izpildot 8 trīsoļus, veido no vidējām sudmaliņām lielās dzirnavas – vidējās sudmaliņas skatuves centrā virzās DCV, pārējās četrpāru grupas - pret DC, meita puisim pie labās rokas. Ik pēc diviem trīsoļiem pie vidējo sudmaliņu spārma pieķēras viens pāris no labās puses un viens pāris no kreisās

- puses. 2.t. beigās izveidotas lielās dzirnavas, katrā spārnā trīs pāri.
- 3.t. Pāri, kas atrodas spārnu galos, nostājas skatuves stūros un izpilda 2.kustību, puisis atrodas ar muguru, meita - ar seju pret skatuves centru. Pārējie dejotāji, izpildot 4 trīssoļus, virzās lielās sudmaliņās DCV līdz pretējām vietām.
- 4.t. Pāri, kas atrodas spārnu galos, pievienojas skatuves stūros stāvošiem pāriem, pamazām veidojot diagonāļu krustu un izpilda 2.kustību. Pārējie dejotāji, izpildot 4 trīssoļus, virzās vidējās sudmaliņās DCV līdz pretējām vietām.
5. – 6.t. Pārenieki, kas atrodas diagonālē no kreisās puses 1.kulises līdz labās puses 3.kulisei, izpilda 3.kustību, pārējie seši pāri, izpildot 4.kustību (ar rokām), mainās vietām (7.zīm.).
- 7.t. Dejojāji izpilda 5.t. darbību mainītām lomām.
- 8.t. Izpildot 6.t. darbības pirmo pusi un divus trīssoļus, dejotāji izveido 8.zīm.

Sestais gājiens

(8 t.)

- 1.t. Meitas, izpildot 4.kustību (bez rokām), veido taisno krustu. Puiši stāv (8.zīm.).
- 2.t. Dejojāji, izpildot 4.kustību (bez rokām), mainās vietām (9.zīm.).
3. – 4.t. Atkārtoti 2.t. darbību 2 reizes.
5. – 6.t. Meitas izpilda 1.kustību divas reizes, puiši stāv (10.zīm.).
- 7.t. Meitas, izpildot 4.kustību (bez rokām), dejoj pie sava puīša labās rokas.
- 8.t. Izpildot 4 trīssoļus, dejotāji izveido divas līnijas (11.zīm.).

Septītais gājiens

(6 t.)

1. – 2.t. Izpildot 4.kustību (ar rokām) divas reizes, dejotāji mainās vietām (12.zīm.).
3. – 4.t. Izpildot 3.kustību, pārenieki virzās vispirms pret centra līniju, pēc tam – uz kulišu pusi.
- 5.t. Atkārtoti 1.t. darbību.
- 6.t. Izpildot 4 trīssoļus, dejotāji mainās vietām un nodejo no skatuves:
- trīs pāri nodejo kreisās puses 1.kulisē;
  - trīs pāri – kreisās puses 3.kulisē;
  - trīs pāri – labās puses 1.kulisē;
  - trīs pāri - labās puses 3.kulisē

Kustību apraksti

1.kustība

Kustību izpilda tikai meitas

Mūzikas taktsmērs 12/8

Kustību izpilda 2 t.

Sākuma stāvoklis – VI kāju pozīcija, rokas sānos.

- 1.t. "1" Izpilda soli ar labo kāju, labo plecu nedaudz pagriež uz priekšu.
"2;3" Izpilda divus lēcienus uz labās kājas, kreisā kāja izvērsta fiksēta pie labās kājas pusikra.
"4;5;6" Atkārto "1;2;3" darbību ar kreiso kāju.
"1" Izpilda soli ar labo kāju, mainot kustības virzienu.
"2" Uz labās kājas izpilda *demi plie*. Kreiso kāju, celī un pēdā nostieptu, virza sānis, vienlaicīgi sāk griezienu uz labās kājas pa labi.
"3" Kreiso kāju pieliek pie labās kājas, grieziens pabeigts.
"4" Izpilda soli ar labo kāju.
"5" Izpilda lēcienus uz labās kājas, vienlaicīgi griežas vienu reizi pa labi. Kreisā kāja izvērsta fiksēta pie labās kājas pusikra.
"6" Kreiso kāju liek aiz labās kājas.
- 2.t. Atkārto 1.t. darbību. 2.t. beigās meitas atgriežas kustības sākuma vietās.

2.kustība

Mūzikas taktsmērs 12/8

Kustību izpilda 1 t.

Sākuma stāvoklis – pārenieki nostājas viens otram pretī, rokas gar sāniem, kājas VI pozīcijā. Aiztātī deļotāji paceļ celī saliektu un pēdā nostieptu labo kāju sānis, augumu nedaudz liec pa labi.

- 1.t. "1" Noliek labo kāju pie kreisās, augumu iztaisno.
"2" Pauze.
"3" Deļotāji paceļ, celī saliektu un pēdā nostieptu, kreiso kāju sānis, augumu nedaudz liec pa kreisi.
"4" Noliek kreiso kāju pie labās, augumu iztaisno.
"5;6" Pauze.
"1;2" Divas reizes sasit plaukostas.
"3" Pauze.
"4" Ceļ rokas III pozīcijā.
"5;6" Rokas caur sānu pozīcijām nolaiž gar sāniem.

3.kustība

Mūzikas taktsmērs 12/8

Kustību izpilda 2 t.

Sākuma stāvoklis – pārenieki nostājas vienkāršajā satvērienā, meita puisim pie kreisās rokas un pagriezušies ar skatu viens pret otru. Sadotās rokas paceltas plecu augstumā, nesadotās rokas sānos. Kājas VI pozīcijā.

- 1.t. "1;2;3" Izpilda vienu divsoļu valša soli, puisis sāk ar kreiso kāju, meita ar labo

- kāju. Kustības laikā dejojāji pagriež viens otram muguru.
- “4;5;6” Izpilda vienu divsoļu valša soli, pārenieki pagriežas ar skatu viens pret otru.
- “1” Piezemējas – meita uz labās kājas, puisis uz kreisās kājas, otra kāja nolikta uz puspēdas aiz pamatkājas. Pamatkājā neliels iesēdiens, augums nedaudz noliekts uz nesadoto roku pusi.
- “2;3” Pauze.
- “4;5;6” Izpilda lēcieni :
- meita no kreisās kājas uz kreiso kāju, lēciena laikā labo kāju, celi taisnu un pēdā nostieptu, ver sānis 45 °;
  - puisis no labās kājas uz labo kāju, lēciena laikā kreiso kāju, celi taisnu un pēdā nostieptu, ver sānis 45 °.
- 1.t. beigās atlaiž sadotās rokas.
- 2.t. Atkārtō 1.t. darbību ar otru kāju, sadotas otras rokas.

4.kustība

Mūzikas taktsmērs – 12/8

Kustību izpilda 1 t.

Sākuma stāvoklis – VI kāju pozīcija, rokas sānos.

1.t. “1;2;3;4;5;6” Izpilda divus trīssoļus, sākot ar labo kāju.

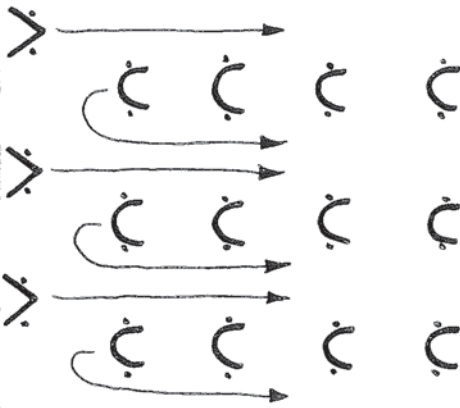
“1;2;3” Izpilda vienu divsoļu valša soli. Lēcienā laikā dažviet ceļ augšā abas rokas.

“4;5;6” Izpilda vienu trīsoli uz vietas, pagriežoties ½ pa labi. Ja lēciena laikā paceltas rokas, tās ieliek sānos.

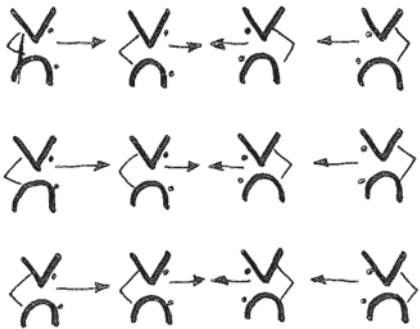
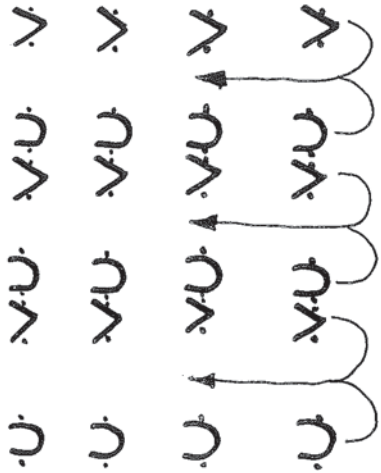
①.

②.

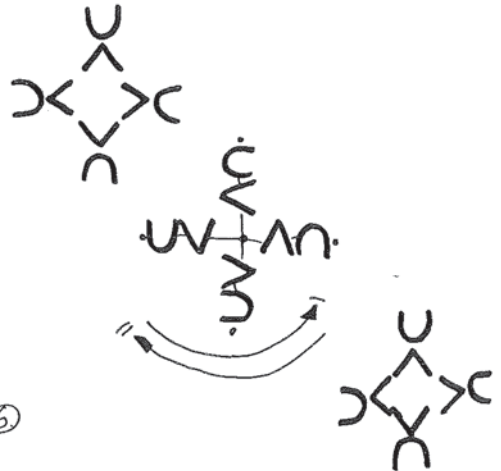
③.

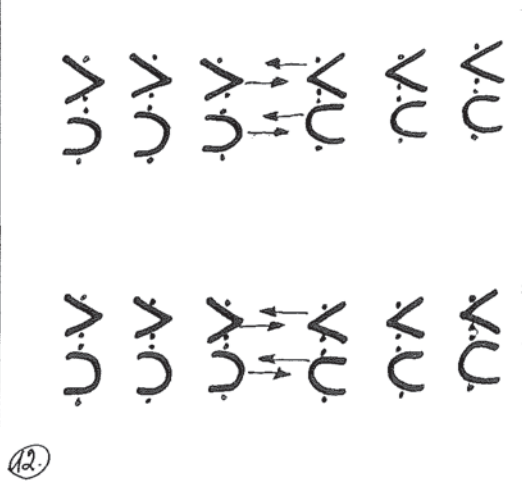
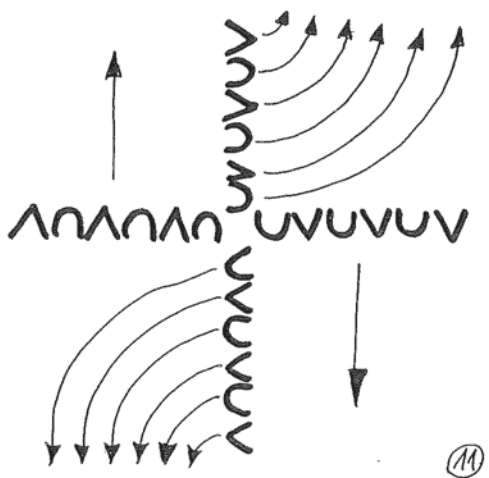
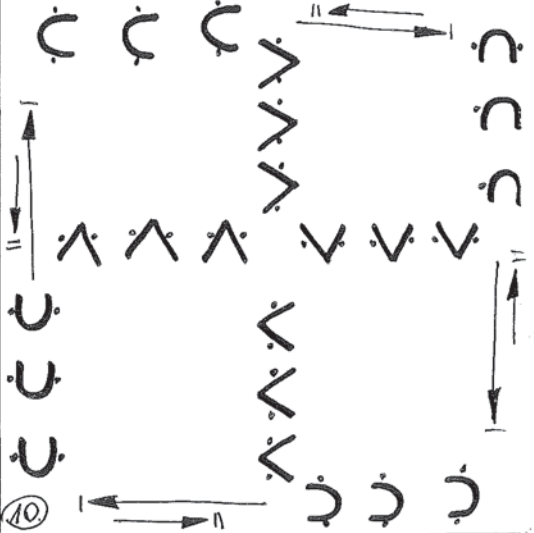
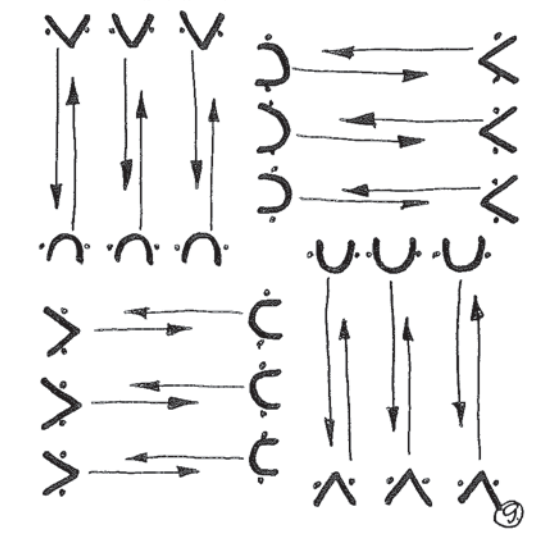
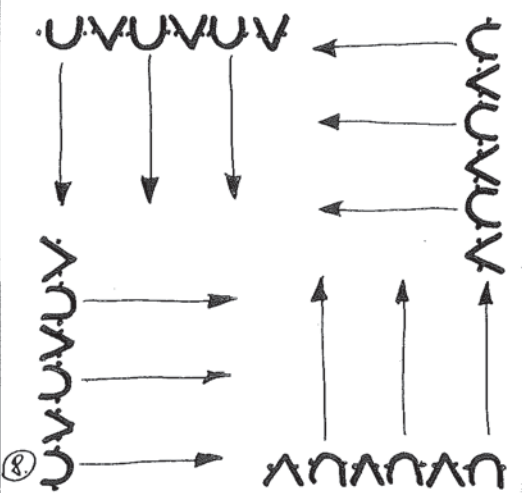
④.

⑤.

⑥.

Kad aizlido putni

The musical score is written for piano and consists of five systems of two staves each (treble and bass clef). The key signature is one flat (B-flat), and the time signature is 12/8. The score is divided into five systems, each containing two staves. The first system begins with a treble clef, a key signature of one flat, and a 12/8 time signature. The bass clef staff features a complex rhythmic pattern of chords. The second system continues the melody in the treble clef and the accompaniment in the bass clef. The third system introduces a new melodic line in the treble clef and a more active bass line. The fourth system features a change in the bass line's rhythm and a new melodic line in the treble clef. The fifth system concludes the piece with a final melodic flourish in the treble clef and a steady accompaniment in the bass clef. The score includes various musical notations such as slurs, ties, and dynamic markings.